

Hur jobba för en professionellare fiskeövervakning?

Centralförbundet för Fiskerihushållning 2025

Anne Mäkelä / Malin Lönnroth

Utvecklingsplan för fiskeövervakningen och KAVA-projektet

- År 2022 gjordes en enkät riktad till fiskeövervakare.
- Utgående från svaren gjordes en utvecklingsplan för fiskeövervakning, som nu verkställs via KAVA-projektet (2024-2025)
  - En av målsättningarna är att utveckla fiskeövervakningen i en mer proffsig riktning
- Projektet har finansierats via Jord- och skogsbruksministeriets fiskeårdsavgiftsmedel

Varför professionell fiskeövervakning (1/2)?

- Via en professionell fiskeövervakning kan man svara på olika utmaningar gällande fiskeövervakning
  - Övervakarnas passivitet
  - Brist på rapportering
  - Behov av utökat myndighetsamarbete
  - Konsekvent/enhetlig övervakning och åtgärder
  - Tillgången på fiskeövervakare
  - En effektiv och proffsig övervakning ger en tydlig signal till de som fiskarna

Varför professionell fiskeövervakning (2/2)?

- Till exempel uppgav 70 % av de fiskeövervakare som befullmäktigats av fiskeriområdet att de åker ut enbart för att övervaka, medan 76 % av delägarlagets övervakare uppgav att de utför övervakning i samband med annan verksamhet, såsom eget fiske.
- Det verkar också finnas en skillnad i fiskeövervakningens resultat.
  - De fiskeövervakare som befullmäktigats av fiskeriområdet utförde i genomsnitt 51 personkontroller per år, medan delägarlagets fiskeövervakare utförde 21.
  - Fiskeriområdets fiskeövervakare övervakade i genomsnitt 16 timmar per år och delägarlagets 14 timmar.
  - Antalet personkontroller kan påverkas av att fiskeriområdenas fiskeövervakare i större utsträckning verkar i folkrika områden som Nyland, där man sannolikt möter fler fiskare.

Hur förverkliga en proffsigare övervakning (1/2)?

Genom att betala ersättning för fiskeövervakningen (fiskeriområdets verksamhets- eller främjandemedel)

- För att fiskeövervakningen ska utvecklas i en mer professionell riktning behövs mer resurser.
- Även om timarvode eller lön inte direkt innebär bättre fiskeövervakning, skulle det innebära mer utförd övervakning - vilket i de flesta fall är vägen till en högre kvalitet i fiskeövervakningen

Fiskeövervakningen måste vara koordinerad och planmässig

- En fiskeövervakningskoordinator eller en aktiv verksamhetsledare
- Fiskeövervakningens effektivitet genom tidsmässig och lokal inriktning

Hur förverkliga en proffsigare övervakning (2/2)?

Övervakningen måste rapporteras till uppdragsgivaren

- Till exempel hantering av kundrespons
- Koordinatör eller verksamhetsledaren bör känna till vad som händer på vattnen och vilka problem som finns i området gällande fiskets lovlighet och laglighet

Övervakningen måste vara konsekvent/enhetlig

- Likadana åtgärder ges för likadana förseelser/brott
- Förvaltningslagen

Antal fiskeövervakningstimmar

- Mer "arbetserfarenhet" bygger professionalism

Mer samarbete med myndigheter

Metoder som stärker professionalismen (1/2)

- Övervakningsprogram
- Övervakningskoordinator eller motsvarande
- Gemensamma årliga möten där man diskuterar målsättningar och metoder
- Palkka.fi
- Centralförbundet för Fiskerihushållnings fortsättningskurser

Metoder som stärker professionalismen(2/2)

- Kontaktkanalerna till uppdragsgivaren i skick
- Befullmäktigande från NTM → även om fiskeövervakningen hör till fiskeriområdets ansvar, bör NTM öppna för möjligheten att befullmäktigande kan sökas via NTM för att säkerställa en effektiv fiskeövervakning och ett större övervakningsområde → en princip med "en lucka", så att allt inte behöver gå omvägen via fiskeriområdet.

Fiskeövervakningskoordinator

- Timavlönad
- Behöver inte vara en separat person, utan kan vara en av fiskeövervakarna
- Med verksamhetsbidrag eller främjandebidrag
- Koordinering till exempel via WhatsApp-applikationen. Låg tröskel för kontakt.
- Aktivering av fiskeövervakarna kan lyckas genom att övervakningsverksamheten organiseras bättre på regional nivå
- Koordinatören bör ha en helhetsbild av fiskeövervakningen samt det operativa ansvaret och en fungerande kontakt till den part som gett befullmäktigandet
- Genom ett ansvarspersonsystem kan fiskeövervakarnas gemensamma kunnande utnyttjas mer effektivt och komma alla övervakare till godo
- Dessutom kan god praxis tas i bruk bättre när samarbetet mellan fiskeövervakarna är tätare

Praktiska åtgärder för en proffsigare fiskeövervakning

- **Fiskeriområdenas och/eller fiskarförbundens roll i att öka fiskeövervakningen**
  - Årligt fiskeövervakningsmöte
- Utnämning av en fiskeövervakningskoordinator inom fiskeriområdet
- Ersättning till fiskeövervakaren
  - Timlön eller via fakturering
  - Ryms väl inom t.ex. främjandebidragets ramar
- Främjandebidrag för att utveckla fiskeövervakningen
  - Fiskeriområde
- Om du är övervakare utan eget övervakningsområde: ta kontakt med de lokala delägarlagen
- Övervakningsenkät till områdets fiskare: för att mäta fiskeövervakningens effektivitet och resultat
- En ny övervakare kan följa med en mer erfaren övervakare för att lära sig
  - *Det ordnar sig!*

Håll koll på Ahven.net

- Modellblanketter
- Utvecklingsplanen
- Kommande fiskeövervakningskurser

www.ahven.net/fiske/fiskeovervakning/

Miten kalastuksenvalvojaksi?

Ohjeet ja malliasiakirjat

Håll koll på Ahven.net

- Modellblanketter
- Utvecklingsplanen
- Kommande fiskeövervakningskurser

www.ahven.net/fiske/fiskeovervakning/

Miten kalastuksenvalvojaksi?

Ohjeet ja malliasiakirjat

